

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 65. ANULU XIV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat' prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 18³⁰ Augustu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Evenimente politice.

Sabiu in 16 Augustu.

Scirile dinafara se invertescu mai numai pe langa conditiunile de pace intre poterile beligerante. Pacea intre Austri'a si Prussi'a esto incheiata si subscrisa din partea suveranilor; se ascepta numai ratificarea. Pacea cu Itali'a inca se pote privi aprópe de gat'a: diferenti'a, ce susta inca, privesce la despugubirea, care are s'o dee Itali'a Austriei pentru spesele zidirei fortaretieloru din cunoscutulu patruunghiu. Loculu conferintieloru de pace s'a statoritu Parisulu, si inca, precum amintiramu in nr. premergatoriu, negociarile voru fi conduse de inusi imperatulu Napoleonu.

Doue sciri interesante in privinti'a regatulu Saxoniei ne aduce „Herm. Ztg.“ etc. in doue telegrame ale sele dto Vien'a 26 si 27 Augustu c. n. Dupa celu d'antaiu din acelea, Franci'a aru lucra intr'acolo, ca armat'a saxonesa sa devina sub com'and'a suprema a Prussiei; dupa celalaltu Bismarck aru fi si reieptatu propositiunile de pace aduse de ministrulu saxonesu de Friesen, si aru pretinde supremati'a perfecta militara a Prussiei asup'a Saxoniei, precum si dreptulu de ocupatiunea fortaretieloru saxonese, intre cari si a Dresdei. — Staruinti'a cea energica pentru dominatiunea militara in Saxoni'a ni se pare unu semnu invederatu, ca Prussi'a se ingrijesce a si crea positiuni sigure de catra Austri'a.

Acelasi telegramu spune, ca Prussi'a dupa incheierea p'acei dimito numai gard'a nationala (Landwehr), nu si trupele regulate — de unde ni s'aru pare, ca ea nu privesce terminata actiunea sea resbelica.

Dupa scirile din Prag'a, unde decurgu negociatiunile de pacea austro-prussa, teritoriulu austriacu pana'n 3/15 Septembrie sa fia cu totulu desiertatu de Prusi; cele 20 milioane taleri, ce are a i respunde Austri'a, sa fia adunati pe deplinu.

Positiunea poteriloru celoralalte fatia cu cele foste beligerante, se vede ca s'aru pote caracterisa pe scurtu asiá: Franci'a mai multu dososa, Russi'a mai multu inclinata catra Prussi'a, Engliet'r'a neutrala, Turci'a — deca mai pote fi vorb'a si de ea — suspiciosa catra Austri'a, temendu-se de inclinarea Slaviloru sei catra dens'a.

In Greci'a turcesca iar ferbe in tote partile asup'a Turciloru. In insul'a Candi'a (Cret'a) sa se fia si rescolatu populu in numeru de 25,000 armati. Regele Greciei se vediu constrinsu a declara soliloru poteriloru protectrice, ca elu nu mai pote privi cu nepasare starea cea miserabila e populatiunei grecesci din Candi'a, si roga pre solii, a aduce declaratiunea acest'a la cunoscenti'a guverneloru sele. — Rescolarea devine totu mai mare; Candiottii proclamara pre generalulu Calergis duce alu loru; regele insa nu i a datu voia sa priimesca, panacandu nu se va sci rezultatulu, ce lu va ave declaratiunea lui de mai susu catra poterile protectrice.

Scirea cea mai importanta dinlauntru, este ceadespre ministeriulu ungurescu din elemente magnatice conservative, prin care evenimentu dualismulu aru fi creatu in tota form'a.

Proiectulu de lege

pentru regularea nationalitatiloru si limbiloru patriei.
(Capetu din nr. trecut.)

§ 13. Representantiele municipieloru comitatense, districtuali si cetatienesci au a se alege si a se constitui dupa proportiunea numerica a nationalitatiloru lor, asemenea representantiele si antistiele comuneloru orasiensesi si satenesci.

§ 14. Deputatii alesi pentru diet'a tieriei din partea unei nationalitati forméza laolalta si cu membri din cas'a de susu de aceea-si nationalitate langa dieta, si afara de dieta, ori unde se voru aduna ei, reprezentanti'a nationale a aceleia-si nationalitati — pe tempulu mandatulu lor.

§ 15. Sfer'a de activitatea acestei reprezentantie nationale e numai consultativa, opiniativa si suplicativa, adeca ele au dreptulu: a) de a se constitui si organisa, prin alegerea de presiedinti si notari si prin staverirea unui regulamentu alu afaceriloru sele.

b) a priveghia asup'a observarei si executarei legiloru de nationalitate si asup'a intereseloru nationali preste totu, prin urmare si asup'a intereseloru confessionali, scolari si literari ale natiunei,

c) de a intreveni la Maiestate, la dieta si la regimu prin representatiuni, petitiuni, gravamine, si interpelatiuni, si in modulu acest'a de a aperi si representatiunea natiunea in tierra,

d) de a intreveni la formarea comisiuniloru dietali si regnicolari, si a starui pentru reprezentarea cuvenita a natiunei in acelea, conlucrandu la staverirea numerului si desemnandu numele membriloru sei in acelea,

e) de a alege din sinulu seu cate unu comitetu permanente, carele sa le represinte si sa le continue afacerile si afara de sesiunile dietali, ba chiaru si dupa dissolvarea dietei, pana la alegerea si constituirea unei noue diete.

§ 16. Acesta lege intra in activitate de locu dupa sanctiunare si prin ea suntu desfiintiate tote legile si ordinatiunile de mai inainte ei contrarie.

Conferentie invetiatoresci.

Sabiu 13 Augustu 1866.

Alalta-eri, eri si astadi s'au tinutu amesuratu instructiuniloru mai inalte, cu invetiatorii din Protopopiatulu Sabiului tract. II. conferintiele invetiatoresci anuale sub presidiulu parintelui Protopopu Ioann Pannovicu, si au decursu astfel.

In 11 la 6 ore dimineti'a se adunara toti invatiatorii la s'anta biseric'a din suburbiulu Iosifinu, si au asistatu la servitiulu divin de dimineti'a, facendu-se si S. Liturgia de catra parintele Protopopu. Dupa finirea servitiului divin se adunara cu totii in scol'a de langa biseric'a, Parintele Protopopu apoi prin o cuventare potrivita, in care arata pe largu insemnatatea conferintieloru invetiatoresci si a altoru insotiri intru inaintarea invetiamentulu si a culturai in poporulu nostru, deschise conferintiele. Totu Parint. Prot. propune de conducatoriulu alu acestor'a pre D. Direct. dela scol'a norm. din Resnari, N. Mihaltianu, care insa resignandu la acesta onore, se predà conducerea Par. Diaconu D. Contianu. Acest'a intr'o cuventare potrivita areta bas'a, pre care are a se radica intregulu edificiu de invetiamentu, si mijlocele cele mai potrivite si sigure pentru de a-lu inainta si a ajunge scopulu si rezultatulu, celu dorimu cu totii. Dupa aceea s'a pasitu la conscrierea invetiatiiloru adunati. Acest'a finitu amesuratu programei, s'a purcesu la cetirea instructiunei din 1862 pentru invetiatori, s'a cetitu paragrafu de paragrafu, dandu-se la fia-care paragrafu deslustrile necesarie atatu din partea Par. Protopopu, catu si a d. conducatoriulu, facendu-se si unele observatiuni forte potrivite din partea mai multoru invetiatori. Unele din aceste observari nu facura impresiune placuta in cei de fatia; caci din cele mai multe se vede, dore, ca unii preoti neconsiderandu ca suntu chiamati a lumina prin fapta si cuventu inaintea poporulu si a ajuta pre invetiatori intru implinirea datoriei si purtarea sarcinei grele invetiatoresci, impedece invetiamentulu prin cuvinte nesocotite, prin criticari netemeinice ale metodeloru de acum si prin portare deca nu desmanosa, dar celu putnu nici calda nici rece fatia cu scol'a, si desmanta pre omeni dela tramiterea copiiloru la scol'a cu feliu de feliu de preteste, cari mi e si greu a le insira aici, si despre care, credu ca P. On. Inspectoratu districtuale va face aretare Supremei Directiuni scolare, ca sa se poata lua masurile cuviinciose spre delaturarea reului provenitu in asta privintia mare parte din nepricepere, si uneori chiaru si din ura personale. *)

Mai departe s'a facutu observare, ca directorii (preotii) necum sa tina conferentie cu invetiatorii la fia-care luna (afara de cei din Resnari la scol'a normala, unde in tota lun'a se tinu conferinte si consultari), dara nici chiaru la inceputulu an. scolaru nu tinu nici o consultare cu invetiatorii resp., incatu tota conducerea

*) Dupa-cum audimu, din totu tractulu acest'a mare si in centrulu archidiecesei n'a fostu de fatia nici baremu unu Preotu, care sa dee aici informatiunile de lipsa, prin cari pote s'aru fi adusu lumin'a asup'a acestei Impregiurari. Ore sa nu fia avutu SS. Lor scire despre aceste conferentie?
Red.)

scólei, buna-rea, e lasata buneí chispueli si capacítati a invetiatorului. Cu dorere trebuie sa marturisim, ca nici chiaru un'a comuna (?Red) din acestu tractu atatu de insemnatu nu face exceptiune laudabila dela aesta impregiurare.— Dupa finirea Instructiunii se tinu vecernia si invetiatorii se risipira.

A dou'a di a fostu dupa programa: „predarea Abcdariului de P. Prof. Z. Boiu dupa manducere.“ Dupa indatinatele rugatiuni cá si eri, conferinti'a incepú érasi la 8 óre consultárele. D. Cuntianu provóca pe unulu din acei invetiatori, cari in anulu trecutú a predatu in cl. I. Esíndu D. invetiát. Petru Bancila la tabla, espuse pe rendu tóta procedur'a atatu in privinti'a pregatiriloru intuitive, cátu si a deprinderiloru mánei pentru scriere, cunóscerea, desfacerea, compunerea si pronunsierea sonoriloru pentru cetire. In urma recapitulá inca odata in scurtu si cu cea mai mare chiaritate tóta procedur'a la metod'a scrierei-cetirei D. Inv. si dir. dela scól'a din Resinari. Venindu apoi rendulu la „propunerea gramaticei in legatura cu „cartea de cetire a Dlui P. Zach. Boiu“, la desbatere luara parte lángra dir. N. Miheltianu si P. Diaconu D. Cuntianu chiaru si autorulu cártii de cetire, espunendu intr'unu modu de totu chiaru predarea gramaticei prin exemple, la care au a se aréatú apoi un'a cáte un'a in ordine treptata regulele gramaticale.

Aci se recomandá si „gramatic'a rom. pentru clasele poporale si normale de N. Miheltianu, cá un'a ce e lucrata dupa metod'a amintita a scóte regulele gramaticali din exemple. (A se vedé la varietati. Red.)

A trei'a di sambata se luá „Computulu in scól'a popor. de D. Prof. I. Popescu. Din partea tuturor'a se recunósce, ca metod'a ce s'a aplicatu in aesta carte, e forte buna si usóra de a o pricepe fia-care invetiatoriu; prin urmare li se dá svatu a o urmá in tóte. Desfasurandu-se metod'a Dlui autoru in specialu, luara parte la desbatere mai multi dintre invetiatori, din care cu placere se poteá observá, ca suntu fórté zelosi in chiamarea lorú si ca se intereséza atatu de perfectiunarea lorú, cátu si de naintarea culturéi intre poporulu nostru.

In fine se tinura probe atatu din cantárele bisericesci, cátu si din unele profane ócasionale. Se cantara Imnulu popul. si in urma Imnulu Esc. Sele P. AEppu si Mitropolitu Andrei u Br. de Siagu'n'a, si venindu la strofa „Sa tráiesca Andreiu Siagun'a, bunulu nostru Archipastoriu!“ Parintele Protopopu luá cuvintulu si díse, ca nu odata, ci de o suta de ori sa strigámu Escel. Sele: „Sa tráiesca!“ pentru meritele cele mari, ce le are pentru bisericá si natiune.

In fine mai aduse in minte Parintele Protopopu invetiatoriloru santieni'a chiamárei lorú, si ca dela implinirea cu scumpetate a datoriei lorú atárna progresulu, cultur'a si chiaru fericirea poporului: deci luere fia-care dupa puterile sele la edificiuulu celu mare alu luminárei si radicárei vadiéi bisericesci si nationali! I.

Zernesci in 20 Augustu 1866.

(I.) Eri si alaltaeri se tinura la noi conferintiile invetiatoresci, cu invetiatorii din protopopiatulu Branului, care dupa ordinaciune mai inalta se tinu in ferialé fiescecarú anu scolasticu. In aceste conferintie, dupa cum e cunoscutu, invetiatorii desbatu felurite teme atingátore de sfer'a invetiatorésca, care teme la propunerea Protopopului respectivú se revedu si se apróba mai nainte de cátra Inspectiunea suprema scolara. Asiá d. e. in anulu acest'a invetiatorii din protopopiatulu de susu avurade desbatutu urmatórele obiecte:

1. Cum s'aru poté deprinde elevii mai bine la computulu din capu?
2. Cum s'aru castigá eleviloru mai mare rávna la meserii?
3. Cum aru castigá ei mai multa aplecare cátra pomeritu si legumartitu?
4. Cum s'aru poté deprinde la mai multa curatienia? si apoi
5. Cumu s'aru poté deprinde elevii cei mai marisiori de es. cei din cl. III., unde esista acést'a — la lucrári stilistice, ce suntu atatu de lipsa in viéti'a practica?

In díu'a d'antáiu, adeca in díu'a de schimbarea la fatia dupa servitiulu ddiescu P. Prot. I. Metianu, cá inspectoru scolariu districtualu, deschise siedinti'a cu o cuvéntare binenimerita, in carea cu privire la pusetiunea locului si trebuintele poporului desvólta necesitatea temelor de mai susu, svatui pe invetiatori cá sa procedá la desbaterea propuneriloru cu acea seriositate si serguintia, carea o cere importantia obiectelor, i provóca apoi a-si alege unu conducatoriu si doi notari pentru ducerea protocolulu din mijloculu lorú, si a-si incepe lucrári. Dupa alegerea conducatoriu si a notariloru, carea se facu in persón'a Par. si invetiatorulu Leontie Puscariu cá conducatoriu si a invetiatoriloru N. Guguianu si Z. Popu cá notari, se impartí materi'a desbateriloru intre 5 referinti cu cáte doi coreferenti, si cu aceea se incheiá siedinti'a I.

In a dou'a siedintia referi invatiatoriulu G. Proc'a despre indemnulu la meserii. In tóte pártile se simte intre Románi lips'a de meseriesi nationali, dar cu deosebire in Tíer'a Bârsei, unde mai

ca nu-su de feliu. S'au facutu in mai multe renduri incercári de a castigá poporulu aplecare si la meserii, fára cá acelea sa fia fostu avutu vre-unu resultatu imbucuratoriú; si acum se aflá de cuvinciosu a indemná pruncii prin invetiatori si din acelu motivu, fiindca pe aici pamenturile din caus'a cresteréi poporimeí suntú atatu de bucatite, incátu nu se mai potú impartí intre mai multi fii ai unui'a si acelu'asi parinte, aretandu-le pe de o parte, ca pe candu pe un'a si aceeaí mosie, pe carea astadi traesce unu tata cu famili'a, pe viitoriu nu potú trái mai multe familii (3—4 feciori ai unui párinte); observandu mai incolo, ca pe candu economi'a de vite prin tieri streine e supusa tuturoru periculeru astfelu, cátu si celu mai cu stare economu printr'o earna grea se pote ruiná, totu pe atunci pre de alta parte meseriesi au o páne mai sigura, o viétiá mai tignita si mai liniscita, mai alesu déca voru remané pe la sate, atunci voru poté si mai usioru concurge cá cei dela orasie, neplatindu ei atát'a chiria, si traindu cu mai mare inlesnire decátu in orasiu, dóue rubrici fórté insemnate in viéti'a lorú; prin urmare si potendu-si vinde manufacturule de aceeaí calitate cu multu mai estinu decátu cei din orasie. Intre mijlócele atragátore la meserii socoti a fi si acel'a, cá comunitátile sa deé premii la cei ce voru invetiá vr'o maiestria, eara pro párintii lorú sa-i scutéscá dela unele greutáti comunale.

Duminea diminéti'a dupa servitiulu Ddiescu in siedinti'a a trei'a invatiatoriulu G. Voinesculu referi despre computulu din capu, carele pe lángra aceea ca ageresce mintea e atatu de lipsa si de folosu in viéti'a practica.

Mai departe referi invatiatoriulu Z. Popu despre deprinderea la curatienie. Poporulu nostru, de-si e celu mai curatu intre popórele colocuitóre, dar totusi curatieni'a pentru insemnatarea ei din ori ce privintia merita o atentiune mai mare, o ingrijire mai seriósa. Cu privire la obiectulu acest'a se afla de corespondiatoriu, cá invatiatoriulu sa se informeze in tóta díu'a despre curatieni'a scolariloru, evitandu si aici pe cátu se pote intrebuintiarea mijlóceloru aspre si mai cu séma a acelor'a, care suntú cualificate de a sterpi simtiulu de onóre in prunci, si intrebuintiandu de aceea, care contribuescu totudeodata la cultivarea insusiriloru nobile innascute omului.

Dupa acést'a urmá referat'a despre deprinderile stilistice, a invetiatorulu N. Guguianu. Acestea au scopu de a deprinde pruncii de tempuriu la povestiri si descrieri mici cu gur'a, la care invetiatorulu sa aiba in vedere chiaritatea in constructiuni si o logica sanetósa, dela atari povestiri si descrieri cu gur'a apoi sa tréca la deprinderi scripturistice, ale cároru obiecte firesce ca trebuie luate din cuprinsulu mintii prunciloru si trebuie sa crésca treptatu cu cerculu cunoscintelorú lorú, asiá incátu esíndu prunculu din scóla sa scia serie o epistola, sa póta face o obligatie, unu contractu mai de putina insemnate, o adeverintia si alte lucruri scripturistice mai usióre, care vinu asiá de desu in viéti'a poporulu de rendu.

Dupa amédi in siedinti'a a patr'a referi invetiatoriulu Danu despre cultivarea gradiniloru de legumi si de pomi. S'a observatu adeca, ca poporulu nostru in mare parte nesocotesce insemnatarea gradineloru de legumi si de póme astfelu, incátu cu tóte ca dispune de asemenea gradini intinse, totusi legumile si pómele le cumpera dela straini; deci spre delaturarea acestei scaderi se afla de lipsa, cá pruncii sa se indemne de tempuriu la cultivarea gradineloru, spre care scopu conferinti'a projectá a se cere dela comune o gradina pe sém'a scólei, unde pruncii sa se deprinda vr'o cate-va óre pe septemána.

Dupa finirea materiei de desbatere se autentica protocolulu conferintiei; apoi Parintele Protopopu, subt a cáruí priveghiare decursera desbaterile, intr'unu cuventu plinu de blandetie, chiaritate si logica sanetósa arata, cumca invetiatorii la tóte popórele suntú obiecte ale stimei nu numai pentru pusetiunea lorú, ci mai multu pentru purtarea lorú cea démna; dreptu aceea considerandu chiamarea si pusetiunea invetiatoriloru nostri, le recomanda cu totdeainsulu cá si purtarea sa le fia insuflátore de stima. In urma conducatoriu multiamesce Parintelui Protopopu pentru staruintele dovedite in interesulu scóleloru; si cu acést'a se incheiara conferintiele invatiatoresci de estempu. Nu putem a nu adage si aceea, ca siedintiele fura cercetate de unu numeru frumusielu de intieleginti de aici si din alte párti, carii toti dovedira fórté multu interesu de conferintie.

Considerandu acum, cumca din 100 de prunci, carii cercetéza scólele elementarie, 99 remanu acasa si abiá unulu continua scólele mai inalte, apoi propunerile de mai susu, cu privire la lipsele si scaderile poporulu nostru, precum si la folosulu ce s'aru poté câstiga din norocósa realizare a acelorasi, suntú unele dintre cele mai intetítore intrebári: alegerea acestoru teme ne documentéza o deplina cunoscintia de interesele poporulu.

In modulu acest'a apoi scólele elementarie si implinescu adeverat'a lorú chiamare de a luminá poporulu, cu privire la tóte trebuintele lui.

Consemnarea ostasilor romani caduti, raniti, sau perduti pre câmpul dela medianopte.

(Urmare).

Lupt'a dela Königgrätz in 3 Iuliu 1866.

Dela reg. de infanteria Imperatulu Fr. Iosifu nrulu I. **Morti**: Pavelu Ventulocu, Iacobi Obiala, Ioan Cicalu, Ioan Matusi. — **Râniti**: Adamu Sicora, Ioan Balonu, Ioan Calusia, Pavelu Planta, Ioan Hut'a, Ioan Matula, F. Micul'a, Iosifu Canea, Pavelu Sasigelu, Ion Petruc'a, Ioan Crest'a, Florianu Hanc'a, Florian Hondr'a. —

Dela reg. de inf. Archiducele Carolu nr. 3.

Râniti: Matei Bacanu, Antonie Mateic'a, Matei Cibulc'a, Stefanu Bun'a.

Dela reg. de inf. Conte Mazzuchelli nr. 10.

Morti: Buniu Soroc'a. — **Râniti**: Mihaiu Miscu, Pucicariu, Obuscu, Sulu, Haralambura.

Dela reg. de inf. Duce de Parm'a nrulu 24.

Morti: Ioan Danilocu, Vasilin Voievoda, Ioan Cosiov'a. **Râniti**: Nicolae Frundiei, I. Severinu, Ioan Slobodianu, Nicolae Ultaiu, Vasilie Zatilui, Stefanu Cerbaeu, Pantalonu Nichisorulu, Onufri Cormanu, Nicolae Menzatu, Vasilie Stoiacu, Danilu Popovicu.

Lupt'a dela Oswiezim 27 Iuniu 1866.

Din acést'a lupta avemu a mâna consemnarea perderiloru ce le-a suferitu reg. de inf. nrulu 57 si reg. de ulani nrulu 1, deci aci nu gâsimu români.

Consemnarea perderiloru la Hühnerwasser in 26 Iun., Neucloster in 28 Iun., Mûchengrätz, Gitschin in 29 Iun., si Königgrätz in 3 Iul. 1866

Dela reg. de inf. conte Gyulai nrulu 33.

Compania 1. **Morti**: Petru Fauru, N. Fratila, Mihaiu Orvatu, Teodoru Diacu. — **Greurâniti**: Stefanu Covaru, E. Bod'a, Mateiu Veresiu, Nicolae Hecsianu, Nicolae Horg'a Ioan Niri, Mihaiu Pop'a. — **Usiorurâniti**: Atanasie Igrisianu, Ioane Ratiu, Petru Stefanu, Flor'a Telecanu.

Comp. 2: Draganu, Petrila, Covansincanu, Vasilie Marisiu.

Greurâniti: Stefanu Berariu, Ioan Salc'a, Ioan Hudacu, Craciunu Ardeleanu, Dimitru Crisiacu, Lazaru, Petru Moldovanu, Birisiu, Felitianu. — **Usiorurâniti**: Farcatiu, Balcu, Iuonutiu, T. Lupu, Mitescu.

Comp. 3. **Morti**: Georgie Cotalicu, Samuilu Golu, Stefanu Orvatu, Ioane Pervu, Ioan Cord'a, Stefanu Trist. — **Greurâniti**: Mihaiu Novacu, Petru Fauru, Mitru Mihulescu, Ioan Cotianu, Ioan Susanu, L. Patea. — **Usiorurâniti**: Ioan Dum'a, Avramu Brancu, Dimitru Toti'a Simonu Halmasianu, Ioan Cocobanu, Mateiu Cornutia. —

Comp. 4. **Morti**: Ioan Bundariu, Mihaiu Orvatu, Ioan Burpa, Petru Alde, Andrea Fodoru, Alesandru Gadi, Dimitru Blasiu, Simionu Ilie, Ioan Brondanu, Georgiu Hanciu, Teodoru Parv'a, Ioan Rasc'a. — **Greurâniti**: Ardeleanu, Petru Ciutariu, Ioan Burc'a, tuon Carausianu, Ioan Borbolanu. — **Usiorurâniti**: Ambrosie Plesiu, Vasilie Pipasiu, Ilia Mogicu, Pntru Miclousiu, Mihaiu Hedeanu.

Comp. 5. **Morti**: Ioan Silagi, Ioan Varg'a, Mitru Achimu, Todoru Ardeleanu, Ioan Ardeleanu, Petru Ardeleanu, Iosifu Borgea, Teodoru Butariu, Ilie Baci, Teodoru Fauru, Blasiu Cutu, Iuon Herbeiu, Ios'a Hocmanu, Ioann Cost'a, Trifu Mehelanu, Ioann Micul'a, Stefanu Mateic'a, Ioann Rumanu, Rif'a Tom'a, Iuon Valcanu, Iosifu Borc'a, Teodoru Deheleanu, Georgie Sivacu, Georgie Nichit'a. — **Greurâniti**: Georgie Belgu, Atanasie Falcusianu, Ioann Hecheanu, Ioan Lupu, Luc'a Orbonasiu, Marianu Surc'a, Mitru Onitia, Iosifu Bunu. **Usiorurâniti**: Rancu Apateanu, Moise Borlea, Sar'a Bibartiu, Ilie Luchi, Iosifu Maghi, Pavelu Oprea, Filipu Popu, Ioan Rusu, Nicolae Sasu.

Comp. 6. **Morti**: Vasilie Balabanu, Georgie Bocsi'a. —

Greurâniti: Georgie Halmagianu, Ilie Muresianu, Ilie Ratiu, Calciunu Suvelanu. — **Usiorurâniti**: Iacobi Basista, Mateiu Bagiu. —

(Va urmá.)

Fagarasiu 26 Augustu 1866.

Dle Redactoru! Corespundintele Gaz. Tr. din nr. 65, cârui i place a se datá dela Fagarasiu (?) si a se numi Ilie Palie (?) provoca pre Redactiunea Tel. Rom., cá sa revóce corespundinti'a din nrulu 61.

Acést'a insa acum e cu totul de prisosu, pentru ca Ilie Palie insusi si-a revocatu insinuarea sea datata din Turd'a in nr. 65 alu G. Tr. reducendu-o dela districtulu intregu numai la vr'o trei comune. — dela parturiunt montes la nascitur ridiculus mus.

Coresp. din nr. 65 a G. Tr. se baséza pre unu numeru oficiosu alu oficialatului, recunósce insusi, ca acel'a nu atinge districtulu, ci privesce o corespundintia oficiósa cu scopu de a pregati unele mesuri preventive numai fatia cu vr'o doue trei comune seu mai bine dicendu a unoru singulari dosatari din acelea, la casu de aru fi de lipsa. Corespundintele trebuia insa a satisface pe de-

plinu, si a nu ignora acele prescripte, pe alu câroru temeiu administratiunea era constrinsa de a se preingrigi de tote measurele preventive si a le ave gat'a asiá, cá cerendu necesitatea sa le intrebuinteze, eara la din contra nu. In pregatirea tempuria sta nimbulu unei administratiuni esacte, eara nu in reparaturi intardiate. — Chefulu de acum alu districtulu de vr'o 18 ani au administratu vr'o diece juridiciuni, a datu vr'o 18 contingente de recruti, si n'a patitu rusine la nici o intreprindere oficiósa a sea. Si fiindca corespundintelu Gazetei, care dice, ca districtulu Fagarasiului de vr'o cinci ani a patitu totu rusine, i place a citá si numeri: eata i punemu si noi urmatórele date inainte: In anulu 1865 distr. aveá sa dea 180 de recruti, a datu 186, prin urmare 6 prisosu. In an. 1866. I recrutare a avutu sa dea 196 fetiori; a datu 211, prin urmare 15 fetiori prisosu, eara la a II. recrutare aveá sa dea 197, a datu 204, prin urmare cu 9 mai multu — fara a se fi folositu decátu de mic'a esecutiunea militara. Si cu tote acestea in contr'a singuraticeloru dosatori, cari ocuro si p'acea cá pututindene, administratiunea e constrinsa a luá si mesuri esecutive, ce le pretindu numai legile, dar chiaru si acea parte a populatiunei, care-si implinesce cu acuratetia obligamentele sele.

Post'a asiá dara de lipsa, cá corespundintele dela Turd'a sa faca atát'a sfara in tiéra? O societate, care si implinesce detoriele sele, merita ofensa publica numai pentru aceea, ca se afla in ea si câte unu membru retacitoriu, in contr'a cârui'a trebuie aplicata stricteti'a legii? Merita pentru aceea districtulu intregu continuarea invectiveloru incepute dela an. 1862? Merita nou'a administratiune ereditarea aceloru invective? Óre nou'a administratiune, care se straduesce din tote puterile a indreptá, a face tote bune, nu e impededata, déca prin astfelu de corespundintie se nutresce mereu vechi'a neincredere, ce dice ca a esistatu óre candu intro poporu si organele administrative? E corectu, e onestu, a insinua — a denuntia — asiá vedi Dómne! din seninu, din o vorba audita pe ulitia, fara deplin'a informatiune, si cu calearea totalei discretiuni?! —

Mi se pare, ca totu acelu coresp. mai cesti ani 1862-4 nu odata, dara mai de multe ori invinovatise administratiunea districtulu, ca de ce nu a luatu mesurile preventive din bun'a vreme, cá districtulu sa-si implinesca pe deplinu detorinti'a sea fatia cu intregirea armatei, ca sa nu patia rusine. Acum totu din acelasi isvoru sa invinuesca si administratiunea de acum, pentru ce s'a preingrigitu de mesuri preventive si nu s'a lasatu cá sa patiesca si ea „a se menea rusine“. Mi aducu aminte de anecdot'a aceea, dupa care unu betranu si unu tineru mergendu pe drumu cu o calaria, fora de diferitalatori, cu cari se intalniau, criticati; mai antái: de ce calaresce betranulu si lasa pre linerulu pe josu? — apoi de ce calaresce tinerulu si lasa pe betranulu pe josu? apoi de ce s'au suti ambii calare? si in fine, de ce s'au datu ambi pe josu?

Dupa care apoi dise betranulu: Baiete! sa facem u cum vomu socoti maibine, eala toti nu le putem u implini voia.

Unu amicu alu Districtulu.

Principatele române unite.

Domnitoriulu Româniloru a datu o proba noua despre simtiemintele sele cele parintesci cátra tiér'a sea si au immultitu cu unulu titulele de reverintia si recunoscintia ale poporulu seu, oferindu pentru locutorii cei bantuiti de fomete din Moldov'a 12,000 galbeni din list'a sea civila. Eata si actulu, prin care Inalt'a Sea aduce nobil'a-si hotarire la cunoscintia guvernulu seu, si specialminte a ministrulu de finantie:

„Domnule Ministru! Avendu in vedere situatiunea grava a financielloru, in care ne aflámu momentan, si considerandu réu'a recolta, de care este amenintata tiér'a si mai cu séma partea de dincolo de Milcovu, renunciu din nou la sum'a de 12,000 galbeni din list'a civila, cari voru remané in dispositiunea statulu.

Facu cu placere acestu micu sacrificiu, sperandu, ca prin acésta mesura voiú puté usiurá óre cumu marea meseria. Suntu convinsu, ca toti acei, câror'a le iérta mijlócele de a veni, in acestu momentu criticu, in ajutorulu statulu, voru face cu placere unu sacrificiu spre a 'ndulci suferintiele.

Dumnedieu tramite ómeniloru cercári, spre a le procurá ocaziunea de a face dovéda de puterea loru morala si de generositate loru; si déca toti in unanimitate, fia-care in proportiunea mijlóceloru sele, voru veni in ajutorulu suferintieloru, atunci fara indoieála vomu birui cu inlesnire anevointiele, si vomu poté trece prin aceste momente grele de nenorocire.

Primiti, dle Ministru, asigurarea inaltei mele consideratiuni de buna vointia.

Alu Domniei Vóstre

CAROLU I.

Dupa „Romanulu“, ofertele facute de Principele tierei sele in restempu de trei luni, de candu este alesu, suie la 83,000 galbeni, si nu fara totu cuventulu intréba acestu divariu, ca fostii Domni in siepte ani ai domniei loru dat'au ceea-ce a datu Carolu I. in cursu de trei luni? si are pe deplinu dreptu, déca mai presusu inca, decátu ofertulu in bani, pune ofertulu, ce tinerulu Prin-

cipe l'a datu tierrei prin moralitatea sea,— prin simtiemintele sele cele nobile, prin devotamentulu seu la totu ce este bunu. —

Foile de dincolo publica decretulu domnescu, prin care dimisiunea printiului Ioann Ghic'a, ministrului de resbelu, se primesce si 'n loculu lui se denumesce colonelulu N. Haralambie. —

Pentru imbalsamarea si aducerea in tiéra a marelui patriotu Anastasiu Panu, reposatu de curendu in Vien'a, s'au incuviintiatu ministrului instructiunei publice si alu cultelorú unu creditu estraordinariu de 12,000 lei. —

Locotenentiloru de artileria Magherulu si Zanescu li s'a incuviintiatu concediu de doi ani, spre a cercetá scólele militare din Prussi'a si astfel a completá studiele lorú facute in scóla militara din Bucuresci.

— Domnitoriulu a plocatu Marti in 9 Augustu, spre a visitá Moldov'a.

In Bucúresci a esitu o fóia nóua germano-germána sub titulu de „Independinti'a Romána“ si sub redactiunea Dloru Richter si Wechsler. —

V a r i e t á t i.

** Comuna bis. evang. de confessiunea augustana din Sabiiu si-au alesu in 14/26 Augustu de Parochu pre d. Carolu Fuss, Parochu in Hosmanu, cu 93 voturi din 146. —

(Bibliograficu.) In septemánile acestea au esitu de sub tipariulu tipografiei archidiecesane din Sabiiu o carticica de gramatica pentru scólele elementare cu titulu: Gramatic'a rom. de I. N. Mihaltianu Direct. in Resnari, in 3 brosiurele, din cari cea I. costá 10 xr., cea II. 16 xr., si III. 24 xr., tóte laolalta 50 xr. Se póte capetá ori intrega ori dupa trebuintia un'a câte un'a. O recomen-dámu atentiunei dloru invetiatori. Mai multu intr'unulu din nrii urmatori.

** (Prospectulu unui diuarius nou.) In urm'a Const. din 30 Iun. o cale de progresu se deschide Romaniloru. Cetatienu séu soldatu, fiacare mai nainte de tóte este romanu si prin urmare datoru a lucrá la desvoltarea si consolidarea nouelorú institutiuni. A ajutá spre a se pune si arma'ta pe acésta cale, eata ce-si propunu fundatori „Luptatorulu“. Intr'uniti cu unu singuru scopu, acéla de a face binele, nu vinu cu pretentii nici de a impune opiniile lorú, nici de a le crede ca suntu cele bune. Ei n'au decâtu meritulu d'a intreprinde o opera folosítóse, si rogu pe fratii lorú de arme, atátu din arma'ta regulata câtu si din militii si gard'a natiunala, a veni sa le ajute in gréu'a missie ce iéu asupra-le. Cu totii avemu nevoe de desvoltarea si sustinerea intereselorú armatei! Colaborarea mai multorú oficeri, cari au cunoscintie speciale si se ocupa necontentitu cu studiu de arta si sciintia militara, este destula garantia de interesulu, ce va avea acésta scriere periodica. Materiile, ce va tratá, voru fi in genere asup'ra acéstei sciintie. Unu estrasu din Monitoriulu óstei, in ceea ce privesce diferitele miscári provenite in armata, va fi pusu in capulu fóiei. Legile principale si ordonantiele de interesu generale armatei si gardei natiunale, voru fi asemenea publicate. Articule asup'ra literaturii militare, va ocupá o parte a fóiei. „Luptatorulu“ va esi odata pe septemána cu incepere dela 1-in Augustu anulu curente. Pretiulu abonamentulu este de 54 lei pe anu, séu 27 pe siése luni, plátiti inainte. Abonati voru avea dreptu premiu o brosiura din Manualulu guardulu cetationescu séu a esplicárei sistemulu metricu pentru mesuri si greutáti.

Redactoru G. Cantilli,
Capitanu de Statu-Majorú.

** Garibaldi, dupa „Movimento“, aru fi hotaritu a se re'ntórce indata dupa incheierea pácei la Caprer'a in singuratatea sea. Intrebatu de guvernulu italianu pentru parerea sea, elu sa fia declaratú, ca aru fi bine a se incheiá pacea câtu mai curendu, cá sa vina fortaretielú in mânile Italianiloru; mai departe sa fia svatuitu pre guvernú, a tiné 'pána 'n primavéra corpurile de voluntari si a perfectioná armele soldatiloru sei.

Mai nou.

Dela adunarea generala a Asociatiunei. *)

Alb'a—Iuli'a 15 Augustu.

Aici o o viétia neobíciniuta de alta data, si déca 'si póte aduce aminte cine-va de poesi'a lui Schiller „Die Kraniche des Ibykus“, carea intre alte povesteste despre adunarea Greciloru la festivitáti ce se tineau odata la Corintu, apoi póte sa-si faca si o viia si o placuta intipuire despre viétia de aici.

Cetitoriulu sa nu ascepte insa acum descrieri sistematice despre viétia, respective festivitata, ce se tine in Alb'a Juli'a, cí sa se multiamésca deocamdata cu unele atingeri rapsodice; cáci suntemu numai in preséra, si asiá numai mai tardiu vomu poté referá ce-va despre lucrulu insusi; dar cu tóte acestea elu ne face inca de acum sa luámu pén'a a mána si sa resignámu de petrecerea intre cei multi, cari se desfeteza de fericitele intáhniri cu acéi'a, cu cari póte nu s'au vediatu de ani.

Va fi interesantu póte a spune, ca Escellentia Sea Presiedinte Asociatiunei, AEppulu si Mitropolitulu Andreiu Bar. de Siagu'a sosi aséra, concomitatu de Secretariulu, Cassierulu si Bibliotecariulu Asociatiunei aici, descalecá la Esc. Sea Eppulu rom. cat. de Fogarasy, si ceea-ce nu potemu trece cu vederea, in momentulu acéstei sosiri eata ca sosese si Esc. Sea Archi-

*) Tocmai pecandu incheiaseramu nr., ne aduse post'a acéste corespundintie. Cetitorii credemu ca voru iertá, déca le dámu nr. ce-va mai tardiu. —
Red.)

episcopulu si Mitropolitulu gr. cat. Alexandru St. Siulutiu, care asijderea descalecá la Esc. Sea Eppulu rom. cat.

Din cele de pâna aci va vedé st. cetitori, ca barbatii escelenti ai natiunei nóstre suntu adunati la serbatórea natiunala, si— ce e mai frumosu.— ca Archiereii a trei confessiuni din patria se afla sub unulu si acela-si acoperisiu, in ospitalitatea Archiereului rom. cat. de aici.

Amu avé inca de insiratu nume ilustre de ale natiunei, care suntu reprezentate aici, dar ne marginimu intr'atát'a dicendu, ca Adunarea generala, déca chiaru nu aru fi tocmai numeróse, va fi insa un'a din cele ma splendide.

Ceea-ce potu sa referezu pâna acum in privintia acésta, e, ca astadi s'a tinutu chiamarea S. Spiritu in ambe bisericelú romane.

Escellentia Sea P. Archiep. si Metrop. nostru Presiedinte rostí cu ocaziunea acésta o cuventare, care trebuie sa lucre cá unu balsamu in inimile ascultatoriloru, pentruca cuventarea au corespunsu si impregiurárilor festive si evangoliei dilei si tem'a i fú luata din testulu liturgicu alu bisericei nóstre. Acésta fú: Susu sa avemu inimile! Arata adeca Escellentia Sea, ca omulu nu trebuie sa se ingrigésca absolutu numai de cele pamentesci, ce suntu trecatóre, cí sa-si inaltie gândirea sea in susu cátra cele viitóre si vecinice, care suntu netrecatóre, sa corespunda respunsului, care-lu dá biserica acelei díceri, carele díce, ca cugetárilú nóstre sa fia indreptate cátra DOMNULU, pentruca asiá respundemu noi: Avemu cátra Domnulu. Dupa acésta veni asup'ra cresterii prunciloru si demustrá, ca in acésta inca jace o mare parte a ingrigirii nóstre de cele viitóre.

Mi pare reu, ca tempulu me indémna a vorbi asiá in fuga despre invetiatur'a acésta, pre câtu de inalta, pre atátu si de folosítóre si la tempulu seu.

Aflu, ca Esc. Sea Mitrop. gr. cat. inca vorbi in asemenea in- tielesu in biserica gr. cat. din Lipoveni.

Inainte de prándiu urmara visitelú obicinuite, dupa aceea la 5 óre dupa amédi siedinti'a preliminará a comitetulu, in care intre alte se decise a se tiné máne siedintia publica incependu-se la 9 óre inainte de amédi.

Máne mai multe si mai interesante, pentruca acum me temu, ca voiu remané de posta. Si ce eramu sa uitu, e concertulu, ce lu da Dsiór'a Elis'a Circ'a in un'a din gradinele de aici, care, dupa cum se póte prevedé, va fi fórté cercetatu.

Alba-Iuli'a 16 Aug.

Pe la 9 óre multime de ómeni se apropia de biserica gr.-or. din orasiu. O comisiune se alega pentru primirea Presiedintelú. Biserica se umple de membrii Asociatiunei. Comitétulu luá locu la més'a verde, si nu multu trecendu, tóta adunarea prorampe in eschiamarea de: Sa traiásca. Acésta erá pentru Escellentia Sea, Archieppulu gr. cat. Alexandru Sterca Siulutiu. Aceast'a se repeti la sosirea Escell. Sele Eppulu rom. cat. M. Fogarasy si Comitétulu Supremu Pogány: Asemenea la sosirea Escell Presiedintelú dela trib. supr. Vasiliu L. Poppu.

Abiá cuprinsera locu acésti ospeti inalti, si eata Presiedintele vine in fruntea Comisiunei. Tóta Adunarea se radica si resuna unu unanium, dar si intreitu: „Sa traiésca!“

Dupa ce se asiediara toti, Escell. Sea Presiedintele deschide Adunarea cu o cuventaru clasica in tóta form'a si felulu ei. Dupa o introducere, in carea cuprinse Escell. Sea o scurta reprieve asup'ra trecutulu, respective a activitáti Asociatiunei, vine asup'ra temeí celei de mare ponderositate, despre insemnata tea muncéi. Nu intramu in amenuntele cuventarei, cáci credemu, ca aceea vomu poté-o dá cu alta ocaziune publiculu nostru cetitoriu in tóta estinderea eii.

Dupa acésta se cetira rapórtelú Secretariatulu comitetulu, alu Bibliotecarulu si alu Cassierulu Asociatiunei.

Dupa aceea se alesera comisiunile pentru inscrierea membriloru celoru noi, pentru cercetarea ratiocinielorú din anulu trecutú si pentru preluminarea bugetulu pe anulu viitoriu. Spre scopulu alegerei cestei din urma se suspenda siedinti'a pre unu patariu de óra.

La reinceperea siedintiei incunoscintieza Presidiulu, ca suntu mai multe disertatiuni; si anume Rvrd. D. Canonicu Cipariu unu tratatu despre unificarea ortografiei: Rvrd. D. Prot. gr. cat. Ioann V. Rusu despre datinele si moravurile Romaniloru vechi; Dlu Dr. Iosifu Hodosiu despre literatur'a italiana din secululu 13 pâna in tempurile nóstre, si Dlu Arone Densusianu despre Poesia populara romána si elementulu eii mitologicu.

Se cetesce tractatulu ortograficu din partea Rvrd. D. Canonicu Cipariu si despre literatur'a italiana de D. Dr. Ios. Hodosiu. Fiindu tempulu inaintatu, siedinti'a se incheia.

Cea mai mare parte a membriloru cu Presiedintele si alti óspeti inalti in frunte dinéza la ospelulu numitu „La sóre.“ — Dupa amédi la 3 óre se aduna comisiunile. — Deséra va fi balu.

In sér'a trecuta dedú Dr'a Elis'a Circ'a unu concertu splendidu, la care se adunara o multime de auditori. Pe nr. venitoriu mai multe.